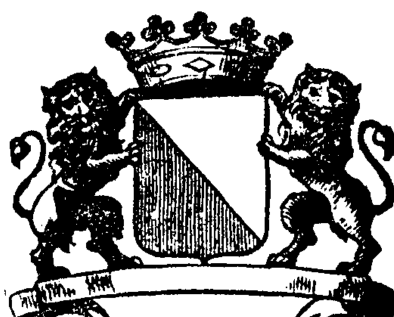
A°. 1857. N°. 71.

DINGSDAG 24 MAART.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL

UTRECHT 24 Maart.

De vroegere en latere Nederlandsche Handelspolitiek,

door **Mr. H. J. Koenen,**

Lid van den Gemeenteraad der stad Amsterdam.

Vier Voorlezingen, gehouden in de Afdeeling Koophandel, *der Maatschappij* Felix Meritis.

Haarlem, 1857, (174 bladz.)

Gaarne hadden wij reeds vroeger van het jongst geschrift van den onvermoeiden Amsterdamschen Geleerde gewag gemaakt. Maar gelijk in zoo menige voorgaande lettervrucht, uit zijne wèlversneden pen gevloeid, treffen wij ook hier eene rijke verscheidenheid van belangwekkende zaken aan, welker dikwerf verrassende afwisseling wegens het kort bestek, dat ons vergund is, niet wel gedoogt den Schrijver ordelijk te volgen en van het veelbevattend geheel eene ontleding te geven. — Nog moeijelijker wordt die taak door het overigens zoo leerrijk *gemeenzaam onderhoud*, telkens na de mondelijke voordragt geopend. — Eerst wordt de Nederlandsche Handelspolitiek gedurende de middeneeuwen, *vóór* de vestiging van de Republiek der Vereenigde Nederlanden, beschouwd en geschetst; daarna in twee Gedeelten, de Handelspolitiek *tijdens* de Republiek, en in de vierde Voorlezing, het nieuwere tijdvak sedert de Omwenteling van 1795. Een en ander wordt in eene reeks van aanteekeningen nader wetenschappelijk gestaafd of toegelicht. — Door Handelspolitiek verstaat de Schrijver „de grondregelen en staatsmaximen, die de regering en staatslieden der volken, bepaaldelijk der handeldrijvende natiën, in het belang van de handelsgemeenschap en het handelsverkeer hunner ingezetenen volgen." — In de middeneeuwen was eene *handelsvrijheid* voor allen, uit algemeene grondbeginselen voortvloeijende, niet denkbaar; er waren slechts *handelsvrijheden* voor bevoorregte personen of plaatsen (Bladz. 4, 5). — Fraai wordt de vrijheidlievende Handelspolitiek geschilderd, in de internationale betrekkingen van het Nederlandsch Gemeenebest doorstralende. — „Voorstanders van eene vrijheidlievende Handelspolitiek, zegt de Redenaar Bl. 40, moesten onze voorouderen even daardoor in de praktijk der Diplomatie verdedigers zijn van de vrije zee, van de onbelemmerde scheepvaart in zeestraten en rivieren, van de vrijheid der scheepslading in tijd van oorlog ter zee; zij moesten voorstaan vrijheid van brievenverkeer en koopvaardij ook onder oorlogvoerende volken; beperking van de onveiligheid der zee door de kaapvaart; behoud, zoolang mogelijk, van den vrede met andere handeldrijvende natiën; gastvrije ontvangst, eindelijk, van handeldrijvende vreemdelingen, welke ook hunne geloofsbelijdenis of afkomst, of staatkundig streven mochte zijn." — Maar, gaat de sterk gekleurde lofspraak niet te ver, als zoo stellig wordt verzekerd (Bl. 56), dat „geene verbonden, geene verdragen ter wereld, geen ontzag voor eenigen Vorst, geen vrees van eenige hetzij bevriende of afkeerige Mogendheid, ooit bekwaam zijn geweest, om onzen Staat van deze bescherming en beveiliging van vreemdelingen, die hunne toevlucht in dit ons land genomen hebben, om lief noch leed te doen afgaan?" Hielden niet de Tractaten van Westminster in 1654 en van Breda in 1667 met Engeland gesloten, eene jammerlijke afwijking van het edel beginsel in, en schaamden zich niet de tijdgenooten over de in 1662 bewilligde uitlevering der ten dood gedoemde Regters van *Karel I?* — Liever beämen wij wat (Bl. 53) van het verbodsstelsel ten aanzien der Scheldevaart erkend wordt, te weten, dat die zelfzuchtige uitzondering op het beginsel der vrije Handelspolitiek overbodig kon geacht worden bij de „meerdere bedrijvigheid en grootere kapitalen, zamengevloeid in een land, dat begaafd was met vrijheidlievende instellingen en eene alleruitgebreidste handelsvloot." — Teregt wordt op de pogingen gewezen, in het Tractaat van 1675 met Zweden door onze vaderlandsche Staatslieden aangewend, om zoo mogelijk de kaapvaart af te schaffen en te streven naar een doel, eerst in 1856 door het Congres van Parijs bereikt. (Bl. 48 volg.) — Lezenswaardig is ook wat wegens de ontwerpen van *Willem Usselincx* herinnerd wordt tot vestiging van eene vrije volkplanting in de West-Indiën, met afkeuring van alle slavenbezit. (Bl. 88 volg.) — Doch wij kunnen niet op deze plaats achtervolgens opsommen wat ons in deze of gene punten, ter loops of uitvoeriger behandeld, is voorgekomen aandacht en behartiging te verdienen, of hetgeen wij zouden meenen te moeten betwijfelen.

Wat het nieuwere tijdvak sedert 1795 betreft, en meer bepaald de gedragslijn, welke men na de dagen der wedergeboorte in 1813 had behooren te volgen, de heer *K.* maakt de opmerking van een beroemd Financier, *Gogel*, tot de zijne (Bl. 114 volg.), dat indien toen dadelijk in den heiligen ijver der algemeene opwekking, de Noordelijke Gewesten tot eene geheele of slechts weinig beperkte vrijhaven verklaard waren geworden, eene nooit gekende welvaart naar Nederland zou toegestroomd zijn. — Niet het minst beteekenend gedeelte der vierde Voorlezing is dat, aan de beschouwing van het karakter en van de staatkunde van Koning *Willem I* gewijd, in wien de Schrijver „grootsche inzigten en verziende ontwerpen" gewaardeerd wil hebben; maar tevens de gehechtheid aan zekere napoleontische begrippen gispt, uit welke „eene onvermijdelijke breuk tusschen den onverzettelijken Vorst en zijn groothartigen Staatsdienaar *G. K. van Hogendorp*" (Bl. 116) ontstond. — Iets vroeger had hij de treffende woorden van dezen uitstekenden Landgenoot aangestipt, waarin het herleven van den koophandel en de terugkeer der oude welvaart onafscheidelijk werden verknocht aan de wedergave van den vrede, van de vrije zee en koloniën (Bl. 111). — Maar meer dan genoeg tot aanprijzing van deze in keurigen stijl bewerkte Verhandelingen, die onmiskenbaar van de zucht getuigen, om de studie van het verledene en van het tegenwoordige bevorderlijk te maken aan het opwekken tot nieuw leven en nieuwe veerkracht, aan het wakker roepen van slapende krachten, en aan het in beweging brengen van werkelooze handen en trage kapitalen. — Zulk een besef van zijne roeping als Lid van het Bestuur der Hoofdstad strekt den heer *K.* grootelijks tot eer; het moge ook elders meer en meer den ijver prikkelen!

G. W. VREEDE.

— Van overwegend belang is heden de mededeeling van de boodschap van President *Buchanan*. Men duchtte in Engeland zeer de optreding van dien demokratischen diplomaat; de lezing van de Boodschap, die wij hier achter verkort mededeelen, doet echter zien, dat men verkeerdelijk angst voedde. Een dagblad zegt dan ook niet ten onregte: de gevreesde Leeuw brult, en „'t is slechts een nachtigaal" om met *Shakespeare* te spreken! Werkelijk, het staatsstuk getuigt van de meest welwillende en vredelievende rigting, en van een christelijken zin tevens, waar over de buitenlandsche staatkunde wordt gesproken, dat zeker zoowel graaf *Derbij* als de vredeman *Cobden* dit demokratiesch stuk kon teekenen. Geen Europeesch bewind heeft zoo gematigd ooit gehandeld of zal het misschien ooit doen, als de Republiekeinsche diplomatie thans op nieuw als hare grondstellingen verkondigt. De paragraven daarover nemen wij daarom in haar geheel onder Nieuw-York op. Nadere aanduiding verdient in de Boodschap nog de wijze, waarop de president tot eensgezindheid aandringt, ook in de zaak der slavernij, en tot het daarstellen van een grooten weg naar Kalifornië over of door de rotsbergen, terwijl hij, bij het bestrijden der stellingen der *Know Nothings*, tegen de landverhuizing gerigt, bij voorbaat schijnt te verklaren, dat hij zich bij eene volgende verkiezing niet weder kandidaat zal stellen. Door te trachten ook voor eene volgende verkiezing, zich de volksgunst toe te eigenen, hebben veelal Presidenten hun bestuur onvruchtbaar gemaakt, en door het najagen der populariteit zich juist impopulair gemaakt. Men zal zien, dat de President gebiedsuitbreiding nog begeerlijk acht, om althans niet geheel ontrouw te worden aan zijn manifest van Ostende!

Blijft men op eene spoedige konferentie rekenen, ter regeling der Zwitsersche zaak, — ook aan herstel der betrekkingen tusschen Napels en de Westmagten wordt gearbeid; de Napelsche regering heeft daartoe den ridder *Pianelli* naar Parijs afgezonden. — Tusschen Sardinië en Oostenrijk blijft de diplomatieke betrekking voorloopig nog bestaan, ofschoon de Oostenr. gezant Turijn heeft verlaten.

Het bevestigt zich, dat de Kanguroo soldaten en krijgsbehoeften aan de Cirkassiesche kust heeft ontscheept. Daarover is tusschen den Russ. en Britschen gezant te Konstantinopel eene woordenwisseling ontstaan, waarbij lord *Stratfort* weder weinig toegevendsgezindheid heeft betoond. De Porte is welwillender, en zal in deze zaak naar den wensch van Rusland een onderzoek doen instellen.

— De minister van binnenl. zaken, in aanmerking nemende, dat, ten gevolge van het aan onderscheidene opzigters van den waterstaat verleend eervol ontslag, het korps dier opzigters moet worden aangevuld, heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt: 1°. Voor de dienst van den waterstaat worden, na vergelijkend onderzoek, vier of meer opzigters van de 4e kl. benoemd, op eene jaarlijksche bezoldiging van *f* 700 en in de aan te wijzen distrikten in dienst gesteld; 2°. voor het vergelijkend onderzoek moet men zich vóór of uiterlijk op 1 Mei 1857 bij het ministerie van binnenl. zaken hebben aangemeld, met een op zegel geschreven adres, bevattende naauwkeurige opgaaf van naam, voornaam en woonplaats.

— De *Staats Ct.* van gister behelst de voorwaarden waarop de Minister van Kolonien alle Nederlandsche gegadigden oproept, om mede te dingen, tot het aangaan eener overeenkomst met de Regering, tot daarstelling van eene maandelijksche geregelde pakketvaart tusschen Nederland en Java.

De aanbiedingen moeten uiterlijk den 30. April aanst., bij het Depart. van Kolonien ontvangen zijn en moeten bevatten het cijfer per last voor de retourlading; de vaart moet geschieden door zeilklipperschepen met auxiliair stoomvermogen en binnen zestig dagen worden afgelegd, terwijl elke maand een schip van hier en elke maand een uit Batavia moet vertrekken. Aan den aannemer wordt het vervoer van troepen en retour lading verzekerd; nadere informatien zijn bij het Depart. van Kolonien tot den 29. April te verkrijgen; van de gedane aanbiedingen wordt een procès-verbaal in de *Staats Ct.* geplaatst; de laagste inschrijver moet binnen eenige dagen na de gunning eene te bepalen som deponeren tot waarborg, terwijl de regering zich voorbehoudt te verklaren of de laagste inschrijver al dan niet wordt aangenomen.

— Aan de *Amst. Ct.* wordt dd. 22 Maart uit 's Hage geschreven: „Het stoomschip Japan, waarover ik u eenigen tijd geleden geschreven heb, dat voor rekening van het Japansche gouvernement hier te lande in aanbouw was, is thans, naar ik verneem, gereed, om de reis naar zijne bestemming te aanvaarden. Een ieder, die dit schoone vaartuig bezigtigd heeft, bewondert het, zoowel wat den vorm, de inwendige verdeeling als het sierlijk tuig betreft; hetgeen aan de bouwmeesters — de Nederl. stoombootmaatschappij voor de werktuigen, de heeren *Smit* aan den Kinderdijk voor den romp, de heer *Rietschoten* voor het tuig, — tot alle eer verstrekt. Nog deze week zal het schip waarschijnlijk de reis aanvaarden. Het état-major bestaat uit den luit. ter zee 1e kl. ridder *W. J. C. Huyssen van Kattendijke*; de luit. ter zee 1e kl. *B. Z. van Trojen*, 1e off.; de luit. ter zee 2e kl. *H. C. Wichers*; de off.-machin. *Hardes*; de off. v. gez. 2e kl. jhr. *Pompe van Meerdervoort*, en de off. v. administr. 2e kl. *Gijsberti Hodenpijl*; de opperstuurman *Schmid* en de machinisten *van Aken* en *Lasschuit*. Voorts bevindt zich aan boord een tiental zeer bekwame werklieden uit de stoomfabrieken hier te lande, die bestemd zijn om de Japanezen te onderrigten in de behandeling der menigvuldige machineriën, welke dit jaar door de regering naar Japan zullen worden gezonden. Men mag met grond van de uitzending van dit schip, waarvan de officieren met kennis en alle vereischte middelen zijn toegerust, om beschaving onder de Japanezen te verspreiden, de beste resultaten verwachten."

— Het is bekend hoe het rijk van Siak op de oostkust van Sumatra, sedert geruimen tijd aan regeringloosheid is prijs gegeven en hoe dat rijk zich thans reeds geheel onder het bestuur van Nederland zou bevinden, indien het regeringsbeleid van den heer *J. C. Baud*, uit vrees voor de oppositie der

Singapoersche kooplieden en de vertoogen van Engeland, in 1842 de bezittingen dier oostkust niet had doen verlaten. De sultan van dat rijk kan zich zonder steun onmogelijk staande houden; nog onlangs waren zijne ondergeschikte regenten in de verschillende distrikten in volslagen opstand tegen hem en onderling in voortdurende twisten en strijd. In den laatsten tijd heeft die sultan zich, door tusschenkomst van den onderkoning van Rio, herhaalde malen tot het Nederlandsche goevernement gewend, ten einde de hulp van zijnen souverein, waarvoor hij Nederland nog altoos erkent, dringend in te roepen. Indien onze regering hem slechts met eene geringe magt ware te hulp gekomen, zou de orde weldra zijn hersteld geweest, want de schrik voor de kracht der Europeanen is er zeer groot. Het verzoek, ofschoon door onzen getrouwen vassal, den onderkoning van Rio, ondersteund, baatte echter niet. Toen wendde zich de sultan, ten einde raad, met hetzelfde verzoek tot eenige kooplieden te Singapoera die, ten gevolge van de intrekking onzer bezettingen, aldaar vrij spel hebben en er een voordeeligen handel drijven. Onmiddellijk werden door deze eenige gewapende schoeners en twee kanoneerbooten uitgerust en naar Siak gezonden. Deze magt was naauwelijks in de rivier Siak verscheenen, of de orde was hersteld en het koste den sultan met deze hulp weinig moeite zijne oproerige vassallen tot rede te brengen en de aanvallers van zijn grondgebied te verdrijven. Deze hulp bleef niet onbeloond. Met toestemming en goedkeuring van den sultan hebben de Singapoersche kooplieden in het rijk van Siak, Nederlandsch grondgebied, eene vereeniging gevormd om aldaar een handelsetablissement te vestigen en het laat zich verwachten, dat zij dit rijk niet weder zullen verlaten. Wij kunnen dit feit niet vermelden, zonder te vragen of het met de oostkust van Sumatra moet gaan als met Serawak op de westkust van Borneo, door de vestiging aldaar van James Brooke. Toen koste de onverschilligheid van het Nederlandsch-Indisch goevernement ons een groot gedeelte van Borneo, moet zij ons thans de oostkust van Sumatra doen derven? *Het zal ons aangenaam zijn, zoo onze konfraters de mededeeling van dit feit willen overnemen, want het is inderdaad van te groot belang om er niet algemeen de aandacht op te vestigen en Nederland's ingezetenen te doen zien hoe hunne belangen in Indië worden behartigd.* (*Indiër.*)

— Men leest in het *Handelsblad*:

Gister is door de firma *L. M. Bischoffsheim*, te Amsterdam, uitgegeven het prospektus tot oprigting der Nederlandsch-Hanoversche Spoorweg Maatschappij, welke bestemd is, ons land in dadelijke gemeenschap te brengen met Noord-Duitschland.

Het kapitaal is groot *f* 4,800,000, maar kan later tot *f* 6,000,000 worden vergroot. De aandeelen zijn van *f* 1000, en kunnen ook in halve van *f* 500 worden gesplitst. Reeds is er voor 13 ton ingeschreven.

Deze inschrijvingen zijn geschied door de Nederl. Handelm. voor *f* 100,000, door de stad en de ingezetenen van Enschede *f* 300,000, door de stad Osnabruck *f* 100,000 en door de leden van den raad van administratie te zamen *f* 800,000.

*— Den 19. dezer werd op de begraafplaats te dezer stede zonder eenige plegtigheid, alleen in bijzijn van een paar familie-leden, onthuld het sierlijk monument, ter gedachtenis van wijlen den vice-admiraal *Koopman*.

Dit stuk gezien hebbende, aarzelen wij geen oogenblik te verklaren, dat het in den volsten zin des woords een kunstwerk mag genoemd worden, en zoo den bewerker als den heer *Eberson*, architekt te Arnhem, die het plan leverde en als bouwkundige vooral gunstig bekend is door bekrooningen hem wegens zijne plannen ter beantwoording van bouwkundige prijsvragen te beurt gevallen, alle eer aandoet.

Het stuk bestaat uit eene, op een matig verheven voetstuk rustende, pyramide van arduinsteen van vrij aanzienlijke hoogte en evenredigen omvang. Het front prijkt met het familiewapen met de spreuk: *„Faire sans dire,"* waaronder, eveneens in gouden letteren, gegrift staat de naam en kwaliteit des overledene met het geboorte- en sterfjaar; hieronder vertoont zich eene allerkunstigst *en relief* gehouwene trofee. Ter regter- en linkerzijde leest men de namen Antwerpen en Palembang, met de daartoe betrekkelijke jaartallen, en aan de achterzijde in de eenvoudigste woorden de hulde van echtgenoote, kinderen en vrienden.

Het geheel eindelijk is omgeven door een sierlijk hekwerk van bronzen schakels en is allezins waardig, voor zoover een monument dat vermag, het aandenken van den verdienstelijken vice-admiraal levendig te houden.

Bij dit kort relaas mogen wij niet vergeten melding te maken van iets, dat bij het bezoek van het monument op Zaturdag jl. bijzonder trof; het prijkte nl. met drie kransen immortellen, door een onbekende met dat doel derwaarts gezonden. — Een eenvoudig, maar niet te min treffend huldeblijk aan de nagedachtenis van den waardigen zeeman.

*— Men berigt ons, dat een aanzienlijk getal ambtenaren bij den Rijn-spoorweg, aan den heer *G. L. W. Ridder*, adjunkt chef der middelen van vervoer, thans benoemd land-drost te Suriname, bij gelegenheid van zijn vertrek naar dat gewest, tot aandenken, en als een blijk van hoogachting en vriendschap, aangeboden heeft een rijk en fraai bewerkte zilveren inktkoker en geëmailleerde schrijf-etui.

*— Uit Meppel wordt ons geschreven van den 23. Maart: De Zuiderzee leverde in de vorige week een tooneel op van verstrooijing onder de schipperij, waaraan thans nog geen einde gekomen is; eene ontelbare menigte schepen is langs deze kusten gestrand uit gebrek aan water, dat door den steeds oostelijken wind was weggevloeid, zelfs zoo, dat bijna niemand zoo'n lagen stand van water om dezen tijd van 't jaar zich kan herinneren.

Aan de voor de schipperij zoo lastige krubben op 't Zwolsche Diep was het voornamelijk te wijten, dat aldaar zoovele schepen gestrand zijn, waaronder ook eenige beurtschepen en stoombooten.

Uit Zwartsluis schrijft men dan ook, van den 21. dezer, dat aldaar een mastbosch van schepen op hoog water ligt te wachten, terwijl men uit Harlingen onder diezelfde dagteekening berigt, dat men aldaar uiterst zelden zulk een lagen waterstand gezien heeft als thans. Bij laag water valt de haven van die stad bijna droog, zoodat de Engelsche stoomboot die dien nacht ten 2 ure moest vertrekken, in de Willemshaven op hooger water is moeten blijven wachten. De van daar varende stoomboot Harlingen op Amsterdam, die gewoonlijk 's morgens 8 ure afvaart, kon eerst des middags 2 ure zee kiezen.

— Aan de *Amst. Ct.* wordt uit Brussel geschreven:

Hetgeen ik u onlangs meldde betreffende het niet slagen der nieuwe Spaansche leening *Mirès* wordt volkomen bevestigd door een feit, dat ik zoo even verneem: de heer *Mirès* namelijk tracht een gedeelte dier leening over te doen aan de heeren *Fould*, *Perreire* en *Rothschild*, en hoopt op deze wijze voor een deel het verlies te ontgaan, dat deze zaak berokkenen zal. Ook wordt mij verzekerd, dat een Spaansch agent jl. Woensdag hier is doorgereisd, zich naar Amsterdam begevende, en dat zijne zending op de regeling van de koepons der schuld betrekking heeft; het ware doel der reis is mij echter onbekend.

— Dezer dage is, na bekomen approbatie van planen grondteekening voor het Idioten-gesticht, te 's Hage, van wege Z. M. den Koning, de belangrijke verbouwing van het daartoe gekochte huis aanbesteed, voor de som van *f* 6848. Hierdoor zal het Gesticht in twee vleugels worden gescheiden, en deze weder in twee klassen. De woning van den benoemden direkteur, dr. *J. Donkersloot*, badkamer, enz. zullen in het gesticht zelf vallen; terwijl het nevengebouw, met afzonderlijken ingang, zal worden ingerigt tot de school, die blijft onder het bestuur van den hoofdonderwijzer, beide voor dagscholieren en voor de verpleegden in het gesticht. Behalve dat de koopsom reeds is afbetaald, moet reeds nu de som tot den verbouw benoodigd, gedeeltelijk voorhanden zijn. Is deze aanbouw afgeloopen en ook het ameublement aangekocht, dan hoopt men, vóór den winter de Inrigting, eenig in ons vaderland, en in Frankrijk en België nog geheel onbekend, te openen, om die verder, zonder latere bijdragen, van de verpleeggelden te onderhouden. Bij de toenemende belangstelling in deze weldadige onderneming, is het te verwachten dat het der hoofddirektie aan de middelen niet moge ontbreken, om die nog dit jaar tot stand te brengen. *Dagbl. v. 's Gr.*

:— De regtbank te 's Gravenhage heeft een te Naaldwijk gevestigden persoon, welke het bedrijf van zoogenaamd oudroest uitoefent, veroordeeld tot eene geldboete van *f* 100, ter zake van het verkoopen van rattenkruid, voor het dooden van ratten, aan een jongeling van 16 jaren, zonder eene schriftelijke order van een geneesheer, heelmeester, vroedmeester, apothekar of bekend persoon. Hij was gewoon dergelijk rattenkruid in pakjes van 5 centen te verkoopen.

— Men schrijft uit Rotterdam, dat de instruktie in de zaak der Maleijers, nog aldaar gedetineerd, thans reeds zoo ver is gevorderd, dat de stukken bereids ter examinatie aan den prokureur-generaal bij het provinciaal hof van Zuid-Holland zijn opgezonden. De openbare behandeling dier zaak voor het provinciaal hof kan dus binnen een paar maanden te gemoet worden gezien.

— Zaturdag overleed te Gorinchem in den ouderdom van 64 jaren, na een langdurig en smartelijk lijden, de heer *A. J. v. d. Aa*, lid der maatschappij van letterkunde te Leiden.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 23 *Maart.* 1.77 El; + AP. 8.72. Gew. 9 d.
Keulen, 22 „ 8 v. 9 d. (8 v. 6 d. Rijnl.)
Gew. 1 d. Rijnl.

NOORD AMERIKA.

NIEUW-YORK 4 Maart.

De President heeft zijne boodschap aan de afgevaardigden voorgelezen; dat stuk is van te veel omvang, om het in zijn geheel terug te geven. Het bevat hoofdzakelijk het volgende:

Bij het zich gereed verklaren voor het doen van den eed van trouw, heeft hij van de Voorzienigheid kracht en wijsheid afgesmeekt, om getrouw de zware taak te vervullen, dien hij heeft op zich genomen. Hij roept de hulp in der natie, welker liefde hem verheven heeft, en hoopt zich slechts te laten leiden door de begeerte, om het vaderland te dienen en de dankbare herinnering van zijne medeburgers te blijven voortleven.

De verkiezingsstrijd voor het presidentschap is warm geweest, en heeft vooral geloopen over een allergewigtigst beginsel; toen de meerderheid des volks beslist had, is dadelijk de storm gestild; ieder buigt zich voor den volkswil. Alleen N. Amerika kan zulk een schitterend schouwspel opleveren van de geschiktheid van den mensch, om zich zelf te regeren. Daarom is ook het grondbeginsel goed, dat de meerderheid in elken staat over de slavernij kan beslissen, zonder dat het kongres er zich mede mag inlaten. Daarom ook zal Kansas als staat van de Unie worden opgenomen, het zij als slavenhoudende of als vrije staat, al naar het volk zelf zal beslist hebben; door het oppergeregtshof moet bepaald worden wanneer het 't tijdstip is, dat de burgers hierin hun wil verklaren. Aan die uitspraak van het Hof zal ook de President zich onderwerpen, ofschoon hij van oordeel is, dat het tijdstip daarvoor eerst dan aanbreekt, wanneer het aantal inwoners de daarstelling van een nieuwen Staat toelaat. De kwestie der slavernij acht de President als onbeslisbaar door eenige menschelijke magt, dan alleen door den soevereinen wil van de burgers van elken Staat, waar die nog bestaat.

Moge naar die beginselen de beweging spoedig een einde nemen, die tot twee groote aardrijkskundige partijen heeft aanleiding gegeven, en die sinds 20 jaar in de Unie voort leeft, zonder eenig nut aan te brengen, maar alleen de vriendschap tusschen de Staten onderling en het bestaan der Unie in de waagschaal stellende.

Het gevaar is nog niet voorbij; maar het billijke oordeel der natie en het tijdverloop zijn welligt goede heelmiddelen. Dat daarom, even als het de pligt is der regering, ook elk burger zijne pogingen aanwende, om de beweging bij het volk over de slavernij te doen bedaren. Men is zelfs zoover gegaan, dat men de voor- en nadeelen tegen elkaâr heeft opgewogen, die eene scheiding der Unie in Noord- en Zuid zou ten gevolge hebben. Eene beschouwing is voldoende, om het onjuiste van die berekeningen te doen blijken. Nergens ter wereld bestaat eene grootere vrijheid van gemeenschap, dan tusschen het Noorden en Zuiden, het Oosten en Westen der Unie, door spoorwegen, kanalen en stroomen. Vernietig den handel, door grenslijnen tusschen elkaâr steeds naijverige of vijandige nabuurstaten, en de welvaart van allen wordt benadeeld en vernietigd. Het gevaar dezer scheiding verder te ontwikkelen is onnoodig; want men mag de hoop voeden, dat de Voorzienigheid niet zal toelaten, dat de beste regeringsvorm, die nog door menschen is daargesteld, verga, alvorens door haar voorbeeld het vredelievende voertuig te zijn geweest van uitbreiding der burgerlijke en godsdienstige vrijheid over de geheele wereld.

Een tweede pligt is het alle begrip van omkooping van staatsmannen af te weren; want waar liefde tot geld de vaderlandsliefde op zijde stelt, valt de staat, ofschoon de regeringsvorm zich ook nog al eenigen tijd staande houde.

De geldelijke toestand des lands is zonder voorbeeld in de geschiedenis. Nooit is een volk bedroefd geworden door te groote ontvangsten. Dat geeft aanleiding tot verkeerde vermoedens, omtrent de hoofden van den staat. Dat is een groot kwaad. Om thans de inkomsten der natie te gebruiken, zal men de kleine nationale schuld aflossen en de marine vergrooten, om die in overeenstemming te brengen met de eischen van den handel en van de verdediging der kusten.

Daar echter als beginsel moet gesteld worden, dat men niet meer belastingen moet invorderen, dan voor 's lands beheer hoogstens noodzakelijk is, is men overgegaan tot eene tariefsverlaging der tolregten.

Erger dan de verspilling der staatsinkomsten zou eene verspilling der staatslanderijen wezen. Nimmer was een staat rijker in landeigendom, dan de Unie; die erfenis der vaderen moet worden bewaard voor de landverhuizing, en voor luttel gelds worden afgestaan aan onafhankelijke, eerlijke en nijvere mannen, waardoor wij een gelukkige wijkplaats aanbieden voor hen, die de ware weldaden der vrijheid willen genieten, en wij tevens aan onze naneven een krachtiger staat zullen nalaten. De landverhuizers hebben veel toegebragt aan den bloei des lands; daarom blijven hunne regten hen steeds evenzeer gewaarborgd.

Bij de grondwet zijn bepaalde regten aan het kongres voorgeschreven; het is natuurlijk een dure pligt zich getrouw aan de eenmaal vastgestelde regten en pligten te houden. Onder die regten behoort, dat het kongres den oorlog kan verklaren, legers kan op de been brengen, en de militie kan oproepen; het kongres moet ook elken staat der Unie tegen inval beschermen. Om aan dat regt en die pligt eenig nuttig gevolg te kunnen geven, moet het kongres ook het regt hebben, om een militairen weg naar Kalifornië aan te leggen; immers bij een oorlog zou het onmogelijk wezen dien staat te beschermen, daar men den eenigen weg langs de landengte ligtelijk zou kunnen afsluiten. Het ware eene dwaasheid aan te nemen, dat het kongres, volgens de grondwet de staten moest beschermen, en daartoe de eenige middelen niet zou mogen aanvaarden. De meest zuinige en goede wijze, om aan die verbeterde gemeenschap met Kalifornië gevolg te geven, zal uit een naauwkeurig onderzoek naar de zaak kunnen blijken.

Wat de buitenlandsche staatkunde der Unie aangaat, zegt de president, dat, „de ondervinding in onze betrekking met de volkeren geleerd heeft, de groote beginselen te huldigen, waarvan men niet mag afwijken. Wij moeten den vrede, den handel en de vriendschap met alle natiën aankweeken, en dat niet alleen, omdat dat het beste middel is, om eigen welzijn te bevorderen, maar ook, omdat het is het in werking brengen van de christelijke welwillendheid jegens onze naasten, op welke stip der aarde het toeval hen ook geworpen heeft. Onze diplomatie moet eerlijk en openhartig wezen, zonder te trachten meer te ontvangen of minder te willen aannemen, dan ons toekomt.

„De onafhankelijkheid van alle natiën moeten wij als heilig rekenen, en nooit pogen, ons in de binnenlandsche kwestiën van eenig volk te mengen, tenzij de groote wet van zelfbehoud er toe noopt. Onze staatkundige grondstelling is, sedert de dagen van *Washington*, steeds geweest, twijfelachtige verdragen te vermijden en niemand zal de wijsheid van dat beginsel in twijfel trekken. Wij moeten in een woord met welwillenden geest aan alle volkeren geregtigheid doen wedervaren, en wederkeerig eischen, dat men ons regt verschaffe. Terwijl andere volkeren hun gebied hebben uitgebreid met den sabel, stellen wij er onzen roem in, dat wij geen uitbreiding van grondgebied verlangen, dan door den billijken weg van aankoop, of gelijk met Texas het geval was, door de vrijwillige beslissing van een dapper, goed en onafhankelijk volk, dat zijn toekomst aan het onze wil voegen. Onze aanwinsten in Mexiko maken zelfs hierop geene uitzondering, want geen voordeel willende putten uit de kanzen van den oorlog, tegen eene zuster-republiek gevoerd, hebben wij die landen gekocht, voor eene som die bij het vredesverdrag als een billijk ekwivalent was geoordeeld.

„Ons verleden verbiedt ons in de toekomst eenig gebied te verkrijgen, dan alleen, wanneer de uitbreiding door de wet van regtvaardigheid en eer wordt gebillijkt. Geene natie zal het regt hebben tusschen beide te komen of zich te beklagen, als we in den loop der tijden, voortgaan naar dat beginsel ons gebied te trachten uit te breiden.

„In alle ons toegevoegde gewesten heeft het volk, onder de bescherming van de N. Amerik. banier geplaatst, steeds volle burgerlijke en godsdienstige vrijheid genoten, zoowel als dat regtvaardige en voor alle gelijke wetten, het tevreden, welvarend en gelukkig hebben gemaakt. De handel is met de geheele wereld toegenomen, en alle handeldrijvende volkeren hebben gelegenheid gehad aan die toeneming deel te nemen.

„Thans ga ik den eed afleggen door de grondwet gevorderd, en ik roep eerbiedig de Goddelijke Voorzienigheid in, opdat Zij op dit groote volk Hare zegeningen moge verspreiden."

S P A N J E.

MADRID 17 Maart.

Een artikel van den *Clamor Publico* een progressistiesch blad, heeft dezer dage zeer de algemeene aandacht getrokken, en wel om de volgende regelen, die er in voorkomen: „Hoewel maarschalk *O'Donnell* den progressisten ernstige redenen tot klagten gegeven heeft, door met geweld het door de revolutie opgerigte gebouw omver te werpen, zouden wij toch niet kunnen nalaten hem onze ondersteuning te schenken, zoodra hij opregtelijk zijne dwalingen zegt te willen herstellen."

In sommige provincie steden maakt men zich ter zake der verkiezingen aan allerlei geweldenarijen tegen de liberale partij schuldig. Men heeft dan ook deswege ernstige vertoogen bij de regering ingediend, die, het moet gezegd worden, zich hier in deze stipt aan de wet houdt; doch dit is niet genoeg, zij moet ook zorgen, dat hare gedelegeerden zich niet aan dergelijke misbruiken kunnen schuldig maken.

Alle brieven en dagbladen uit Salamanca, deelen mede, dat de predikatiën der geestelijken aldaar zoo vol politiek zijn, dat een aantal achtenswaardige gezinnen tot het besluit is moeten komen, om niet meer ter kerk te gaan.

Op aandrang der geestelijke overheid van Ciudad Real hebben de geregtshoven bevel tot gevangenneming verleend tegen den schrijver eener brochure getiteld *Mis convicciones*. (Mijne overtuigingen), welke brochure de geestelijkheid als kettersch beschouwt, en daarom heeft laten in beslag nemen.

MADRID, 20 Maart.

Het dagblad *el Leon Espanol* vermeldt, dat het goevernement besloten heeft, om den staat van beleg, waarin sommige provincien o. a. ook Katalonië nog verkeeren, volgens de verkiezingen op te heffen.

De kwestie nopens de schaarschheid der levensmiddelen in Spanje is opgeheven, en boezemt geen zorg meer in. De levensmiddelen zijn overvloedig, en verminderen in prijs.

Daar Spanje in alles den wil van Rome volgt, zal de nuntius van den Paus naar Madrid terugkeeren, om de diplomatische betrekking te herstellen.

De spoedige terugkomst van onzen gezant uit Mexiko wordt door sommige staatslieden afgekeurd. Op zijne klagte aan het Mexikaansch goevernement, dat een vijftal Spaansche onderdanen op eene plantaadje door een 30 tal roovers vermoord was, heeft dat bestuur immers de roovers doen vervolgen, 17 hunner gevangen doen nemen, en voor de regtbank gesteld.

I T A L I E.

TURIJN, Maandag 23 Maart.

Het officieele dagblad van heden berigt, dat de graaf *Paar*, zaakgelastigde van Oostenrijk aan ons hof, last heeft ontvangen Turijn met zijn gezantschap te verlaten.

De Pruissiesche legatie is belast om de loopende zaken van de Oostenrijksche kanselarij waar te nemen.

D U I T S C H L A N D.

WEENEN, Zondag 21 Maart.

Onze gezant te Turijn, graaf *Paar*, is van daar terug geroepen, doch zonder zijne passen aan het Sardinische hof te vragen en dus zonder het formeel afbreken der diplomatieke betrekkingen. De gezant van Sardinië aan ons hof, de markies *Cantono*, heeft daarom aanschrijving ontvangen hier te blijven.

Volgens de *Oesterr. Zeitung*, is de oorzaak van de terugroeping van den graaf *Paar* uit Turijn alleen toe te schrijven aan de versterking van Alessandria. Dat blad zegt: „Te midden van den vrede, verklaart graaf *Cavour* eene som van 5 millioen te zullen besteden tot het aanleggen van eene vesting aan de Oostenrijksche grenzen, en zegt, dat de bevestiging van Alessandria, een gevolg is van de staatkunde van Sardinië, om de wettige regten van Italië te verdedigen.

„Italië heeft geene regten, dan die bij de Europeesche verdragen bepaald zijn, en door andere regten te verdedigen neemt graaf *Cavour* den revolutie-geest in bescherming.

„De Sardiniesche Kamer is met eene beklagenswaardige verblindheid geslagen, door zoodanige vordering van de regering met 106 tegen 14 stemmen aan te nemen. Een gezant van Oostenrijk kan niet langer met eere in zulk een rijk verblijven, en is dus terug geroepen."

De regering van Kopenhagen heeft aan de vordering van ons kabinet voldaan, om bij den afkoop der Sondtolregten, den Pruiss. daalder tegen 128 Deensche schellingen te berekenen, alhoewel de werkelijke waarde slechts 126 à 127 sch. is.

— 23 *Maart*. Met. 5 pCt. $83^{3}/_{8}$; 4 pCt. $74^{5}/_{8}$; Bank. 1020; Credit-Anst. 267; Noord-Bahn-Akt. $232^{1}/_{4}$; O.-Fr.-Spoorw.-Akt. 247; Saltzb.-Sp.-Akt. $102^{7}/_{8}$; Lomb. Ven. $123^{3}/_{4}$; wiss. op Lond. 10,08.

E N G E L A N D.

LONDEN, 22 Maart.

De Perziesche gezant *Feruck Khan* heeft zijn eerste gehoor bij H. M. de koningin gehad en zijne geloofsbrieven als ambassadeur van den Schach van Perzië, Hare Maj. aangeboden.

De dagbladen deelen de proklamatiën van H. M. mede, waarbij het Parlement tot den 13 April wordt geprorogeerd en de kanseliers van Groot-Brittanie en Ierland belast worden, de ordonnantiën uit te vaardigen tot de verkiezing van een nieuw Parlement.

Bij eene tweede proklamatie worden de pairs van Schotland opgeroepen, zich den 14. April te Edimburg te vereenigen tot de verkiezing van 16 pairs voor Schotland, die in het Hooger Huis zullen zitting nemen.

LONDEN, 23 Maart.

De verkiezingen alhier zijn op aanstaanden Zaturdag bepaald. De heer *Lowe* heeft van de kandidatuur te Manchester, tegenover den heer *Cobden* afgezien.

— 23 *Maart*. Geo. $93^{1}/_{4}$; Sp. 3 pCt. $41^{3}/_{4}$; $1^{1}/_{4}$ pCt. $25^{1}/_{8}$; Rusl. 5 pCt. 10[illegible] pCt. $97^{1}/_{2}$; Holl. 4 pCt. 99; $2^{1}/_{2}$ pCt. [illegible]; Sard. 5 pCt. $90^{1}/_{2}$.

F R A N K R I J K.

PARIJS, 22 Maart.

De politiek levert heden weinig of geen nieuws op; de terugroeping van den Oostenrijkschen gezant, door welk feit de diplomatieke betrekkingen tusschen de hoven van Weenen en Turijn echter nog niet als afgebroken moeten beschouwd worden, is hier het hoofdonderwerp der gesprekken. Eene derde konferentie, betreffende Neufchatel is nog niet gehouden, doch zal waarschijnlijk Maandag of Dingsdag plaats vinden.

Wat gemeld werd omtrent de komst van een afgevaardigde van wege de Napelsche regering schijnt zich te bevestigen; de heer *Pianelli* is daartoe gekozen, doch zijne zending zal geen officiëel karakter hebben.

Wat overigens den staat van zaken daar te lande aangaat, verneemt men met genoegen, dat ten minste in *één* punt reeds eene verbetering tot stand zal komen, daar de koning nl. bezig is met eene hervorming van zijne gevangenis- en galeistelsel.

Prins *Danielo* is naar Londen vertrokken. Of hij hier veel heeft uitgerigt weet men niet, de konditiën echter, waarop hij het oppergezag der Porte wil erkennen, zijn de volgende:

Uitbreiding van zijn gebied in Herzogewina, afstand van grondgebied langs de Adriatische zee, zoodat Montenegro door de haven Antivari toegang tot de zee hebbe; uitkeering door de Porte van een jaarlijksch subsidie voor het onderhouden en de veiligheid van een gemeenschapsweg tusschen Albanie en Herzogewina, over het Montenegrijnsch grondgebied.

De kwestie van erfelijkheid der regering in de familie *Petrowich* moet niet ter sprake gebragt worden, en prins *Danielo* zou ook in geen opzigt een soort van Turksch ambtenaar willen zijn, zoodat de rang van muschir in het Turksche leger hem mede niet zou aanstaan.

Te Bucharest is de firman tot bijeenroeping van den Divan *ad hoc* den 10. afgelezen.

Het bestuur der thans tot een gebragte groote draagbaar gas-maatschappij heeft bij de laatste vergadering heftige aanvallen moeten verduren, die veel opzien hebben gebaard. Een der hoofden der oppositie was een man, die sinds 18jaar op zijn minst 14 pct. 's jaars van zijn kapitaal had gemaakt, en laatstelijk zelfs 22 pct., en die dus niet te klagen had.

De *Moniteur* berigt, dat er alleen in Frankrijk 40,000 ondmilitairen van het keizerrijk zijn, die nog ondersteuning van het rijk wachten.

PARIJS, Maandag 23 Maart.

De *Moniteur* deelt mede, dat de keizer Zaturdag ten gehoore heeft ontvangen den heer *Escher*, president van den nationalen raad van Zwitserland.

Aan de beurs zijn de 3 pCt. renten lusteloos en worden aangeboden. Voor de aktiën van ijzeren spoorwegen is betere stemming.

— 23 *Maart*. $4^{1}/_{2}$ pCt. 93.50; 3 pCt. 70.75; Fr. Oost. Spoorw. 786; Sp. $1^{1}/_{4}$ pCt. 25; 3 pCt. 39.

MARSEILLE, Maandag 23 Maart.

Berigten uit Napels van den 19. dezer deelen de koninklijke besluiten mede, waarbij de oprigting van een vrij kwartier en van dokken in de hoofdstad wordt toegestaan. De dokken zullen worden aangelegd op het strand van Mergellina. De biljetten of aktiën voor die dokken zullen verhandelbaar zijn. Het officieel blad van Napels voegt er bij, dat deze vergunning in verband staat met de ontwikkeling van den koophandel in het Oosten, den aanleg van den ijzeren spoorweg van Tarente naar Rome, en de doorgraving van de landengte van Suez.

MARSEILLE 21 Maart.

Het *Journaal de Constantinople* van den 21. dezer herroept zijn berigt, dat de Engelsche boot **Kanguro** door de Russiesche kruisers zou genomen zijn. Dat schip heeft de passagiers in Cirkassië ontscheept en is in den Bosphorus terug gekomen. Rusland heeft inlichting over dit gedrag van de Porte gevraagd, die daartoe eene kommissie benoemd heeft. Aan de Tscherkessen versterkingen te zenden tegen Rusland is geen daad van onzijdigheid. — De eerste tolk bij het Engelsche gezantschap, de heer *Pisani* heeft, wegens verschil met lord *Stadford de Redcliffe*, zijn ontslag genomen.

B E L G I E.

BRUSSEL, 23 Maart.

Weder is het huwelijk aangekondigd van den heer *v. Duerne* met Mevr. *de Bocarmé*. Eene eerste afkondiging had reeds in 1852 plaats gehad, maar was toen door de familie gestuit.

Eugène Sue heeft een aanvang gemaakt met de mededeeling in *le National* van eene reeks brieven aan de Fransche republikeinen, om hen aan te sporen deel te nemen aan de aanstaande verkiezingen voor het Wetgevend Ligchaam. Die brieven echter waren zoo scherp van stijl, dat *le National* officieus gewaarschuwd werd, dat de Fransche regering eene vervolging over de opneming zal instellen; sedert is die mededeeling dan ook gestaakt.

ADVERTENTIEN.

*** Bevallen van eene *DOCHTER*, H. J. RUTGERS, Echtgenoote van
Utrecht, 21 Maart 1857. D. DAS.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eene *DOCHTER*, C. M. J. PELLEKAAN, geb. BUDDINGH.
Utrecht, 22 Maart 1857.

Utrechtsche Schouwburg.

(No. 4 van het Abonnement. 4e Serie).

Uit hoofde van de te houden Serenades door H. H. Studenten op 26 Maart, zal de gewone Hollandsche Voorstelling *niet* op Donderdag, *maar* op Vrijdag den 27 *Maart* gegeven worden.

J. EDUARD DE VRIES,

zal de eer hebben door zijn personeel te doen opvoeren

Op VRIJDAG 27 Maart:

Menschenhaat
EN BEROUW,

GEVOLGD DOOR:

MINETTE,

Aanvang ten 7 ure.

De plaatsen kunnen besproken worden bij den Heer J. DOESBURG, en op den dag der voorstelling aan den Schouwburg van 11—3 ure.

Verwacht op MAANDAG 30 MAART.

HET SPRAKELOOZE MEISJE
van PORTICI.

Groote Opera in 5 bedrijven, muzijk van AUBER. MASSANIëLLO, de Hr. **Frans Steger.**

JUBEL-CANTATE.

*** De uitvoering op Zaturdag 28 Maart bepaald, is *uitgesteld* tot op Woensdag den 1. April a. s. 's avonds ten 7 ure.

Heden- en Zaturdagavond, ten 7 ure de laatste Repetitiën met orkest.

Toegangkaarten à *f* 1.50 en Tekstboekjes à 10 cents te bekomen bij den Heer RAHR, Muziekhandelaar, Choorstraat, en s'avonds aan het bureau.

De laatste Repetitie op Zaturdag is toegankelijk, tegen afgifte eener toegangskaart voor de uitvoering bestemd.

METALEN KRUIS.

*** Vergadering van de AFDEELING UTRECHT op Maandag den 30. Maart 1857, ten half acht ure, in het Gebouw van Kunsten en Wetenschappen.

Het Bestuur der Afd.,
Graaf NAHUYS, *President*.
A. G. J. TAETS VAN AMERONGEN, *Secr.*

*** Al degenen die iets te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan of papieren en bescheiden onder zich hebben betrekkelijk den boedel van wijlen den Heer G. J. DE HAART, in leven Koekbakker te Utrecht, gelieven daarvan voor 10 April e. k. opgave of betaling te doen aan den ondergeteekende

Mr. B. J. H. VAN BLARICUM,
Advokaat.

Kosteloos. Bij Vonnis van de Arrondissements Regtbank te Utrecht, van den 16. Januarij 1857, is tusschen ELISABETH DE VOS, Huisvrouw van CORNELIS KLIJNHOLTSZ, Arbeider, wonende te Utrecht, buiten de Tolsteegbarrière, doch verblijf houdende ten huize van haren vader *Arie de Vos*, wonende in de gemeente Jutphaas, en voornoemden CORNELIS KLIJNHOLTSZ, Scheiding van Tafel en Bed uitgesproken. Voor uittreksel,

J. VAN TOORENENBERGEN, Proc.

VERKOOPING VAN SCHAPEN.

*** De Notaris VAN STEYN, te Soest, zal op Donderdag morgen 10 ure, den 26. Maart 1857, ten huize van *Arie van den Hoed*, Landman te Soest, in het openbaar veilen en verkoopen: Een schoone en gezonde koppel SCHAPEN en LAMMEREN, te zamen 145 stuks. *ZEGT HET VOORT.*

Verkooping van Manufacturen.

*** Op Dingsdag 31 Maart 1857, des voormiddags ten 10 ure, zal in het *Venduhuis aan de Mariaplaats* te Utrecht, publiek worden verkocht: Eene aanzienlijke partij diverse **Manufacturen**, bestaande in: *Zijden- en Wollen Stoffen*, *Fransche Mousselines*, *Purlaines*, *Lakens*, *Chalws* en *Chalwlongs*, *Satijnen* en *Zijden Cols*, *Passementen*, *Franjes* en *Agrementen*, *Damast Tafelgoed*, *Keper*, enz. — Te zien Maandag 30 Maart van 10—4 ure.

NB. *Bij deze verkooping kan niets worden bijgevoegd.*

*** Op Dingsdag den 31. Maart 1857, des namiddags ten 1 ure, zal in het dorp de Meern, ten huize van den kastelein *van Veen*, in *het Wapen van Gouda*, ten overstaan van den Notaris VAN ZIJDVELD, worden geveild en verkocht:

Zeven bunders, 25 roeden, 90 ellen uitmuntend WEI- en HOOILAND, gelegen onder de gemeente Oudenrijn, strekkende voor van den Leydschen straatweg, gedeeltelijk tot aan den eigendom van *de Erven Rouwers* en gedeeltelijk tot aan de Eilandsche Wetering; kadaster sectie A, Nos. 70, 71 en 72. — Verhuurd tot 31 December 1859. — Breeder bij billetten en nader onderrigt te bekomen ten kantore van genoemden Notaris, te Utrecht.

*** De Notaris BORRET, residerende te Utrecht, zal op Woensdag den 22 April 1857 en volgenden dag, des morgens ten 10 ure, op de Hofstede, bewoond door *A. Sneldersvaard*, onder Gerverskop, in den Breudijk, in het openbaar verkoopen: 24 KOEIJEN, 1 VAARS, 6 PINKEN, KALVEREN, 1 PAARD, 8 SCHAPEN, 1 ZOG met KEUJEN, 1 TILBURRY, 2 BOERENWAGENS, 1 BLOKWAGEN, MELKGEREEDSCHAP, MEUBELEN en INBOEDEL, enz. Alles daags vóór de Verkooping te bezigtigen van 10 tot 4 ure.

TE HUUR:

*** Voor eene fatsoenlijke Dame, twee ineenloopende, op nieuw gemaakte BOVENKAMERS, op eenen fatsoenlijken stand. Adres met franco brieven lett. O. (in de bus) bureau dezer Courant.

*** Men verlangt in het zuidelijk gedeelte dezer stad **in Huur**, een LOCAAL, HUIS of BENEDENHUIS, geschikt tot een School van een middelmatig aantal kinderen. Adres met franco brieven onder de letters B. R. bij den Boek- en Papierhandelaar J. EYKEL.

*** Twee Dames verlangen in de omstreken van Zeist, Driebergen of Doorn, gedurende de maanden Julij en Augustus a. s., twee à drie GEMEUBELEERDE BENEDENKAMERS, een vrolijk uitzigt hebbende, met kost en bediening. Adres met franko brieven, lett. P. P., onder vermelding der kosten, (in de bus) aan het bureau dezer Courant.

*** **Men vraagt** met 1º Mei op een Buitenverblijf in de gemeente Driebergen eene KEUKENMEID, eene goede burgerpot kunnende koken en van de P. G. Zij die hiertoe inklineren en voldoende bewijzen van zedelijk en eerlijk gedrag kunnen overleggen, adresseeren zich onder franko brieven lett. AZ. bij J. DE KRUYFF, Boekhandelaar te Utrecht.

Boschwolfabrijk te Bennekom.

*** Aan belanghebbenden wordt kennis gegeven, dat de dezer dagen verkochte **Boschwolfabrijk** te Bennekom, van de ontbonden firma PANHORST PRINS & Co., op denzelfden voet wordt voortgezet, en dat de aflevering van Boschwol-, Boschwol-olie en Extract van heden af geregeld plaats heeft.

Brieven *franko* te adresseren aan den heer H. P. VAN HEIJST te *Wageningen.*

*** De ondergeteekenden hebben de eer het geëerd publiek te berigten, dat zij ontvangen hebben een groot *assortiment* **Ombrelles** en **Parasols**, en al wat hun vak betreft, alles *de haute nouveauté*; het nieuwste wat er dit jaar is, zoowel wat model als wat de zijden betreft, naar keuze voor een ieder, in kleur en kwaliteit. Ook hebben zij op nieuw ontvangen een schoon *assortiment* **Parapluien.**

Ofschoon het algemeen bekend is, dat de prijs der *zijden stoffen* in dit jaar eene groote verhooging heeft ondergaan, kunnen de ondergeteekenden echter, daar zij nog ruim voorzien zijn van *zijden stoffen* voor *parasols* en *parapluien*, nog parasols en parapluien leveren tegen de oude prijzen, of ze voor de oude prijzen overtrekken, zoodat zij alle artikelen, tot hun vak behoorende, tot de meest billijke prijzen kunnen leveren, en zij, bij eene groote naauwkeurigheid in het nakomen der hun gedane bestellingen, daarin een billijke reden meenen te mogen vinden, om zich bijzonderlijk in het algemeen vertrouwen aan te bevelen.

P. YRONDY & COMP.
Fabriekanten in Parapluien, Parasols, Wandelstokken, Baleinen, enz.

Oude Gracht, tusschen de Stadhuis- en Bezembrug, juist over het magazijn van den Heer *Sinkel.*
Utrecht, Maart 1857.

MEN VERLANGT IN HUUR:

*** Een HEERENHUIS, met minstens vijf Kamers, allen van Stookplaatsen voorzien, te betrekken met primo Julij aanstaande; adres aan het bureau dezer Courant onder lett. W, brieven franco.

Regtstreeks uit Nantes

*** op heden ontvangen de 1e qual. **SARDINES à L'HUILE** per 1/1 en 1/2 doos *f* 1.30 en *f* 0.65.

Korte Jansstraat. D. C. VAN ZIJST.

Marktberigten.

Utrecht, 21 Maart. *Winter Tarwe* van *f* 9,75 tot *f* 13,25. *Winter Rogge* van *f* 6,25 tot *f* 7,00. *Zomer Garst* van *f* 5,50 tot *f* 6,00. *Zand Boekweit* van *f* 8,00 tot *f* 8,70. *Zware Haver* van *f* 4,00 tot *f* 5,25. *Ligte Haver* van *f* 3,30 tot *f* 3,90. *Duiven Boonen* van *f* 7,00 tot *f* 7,50. *Paarden Boonen* van *f* 6,25 tot *f* 6,75. *Appelen* van *f* 6,00 tot *f* 12,00. *Boter* (*hooi*) van *f* 1,10 tot *f* 1,30. *Idem* (*wei*) van *f* 0,90 tot *f* 1,02 het pond. *Aardappelen* van *f* 1,80 tot *f* 2,10. *Hoendersijeren* van *f* 1,90 tot *f* 2,50 de 100 stuks.

Ter markt waren aangebragt: 1458 mudden Tarwe, 396 m. Rogge, 700 m. Boekweit, 518 m. Haver, 11 m. Garst, 314 m. Duiven- en Paardenboonen, 637 m. Aardappelen en 1920 ponden Boter.

Aan de graanmarkt was de handel vrij levendig; Tarwe ruim prijshoudend, de overige artikelen zonder merkbare prijsverandering.

Amersfoort, 20 Maart. Tarwe van *f* 10,00 tot *f* 11,00; Rogge van *f* 6,50 tot *f* 6,90; Boekweit van *f* 7,50 tot *f* 8,50 het mud. Aardappelen van *f* 1,50 tot *f* 1,70 het mud. Boter van *f* 1,08 tot *f* 1,15 het N. pond.

Amsterdam, 23 Maart. Tarwe als voren verkocht; 127 ℔ j. b. Pools. *f* 366, *f* 375; 129 ℔ n. w. b. Pools. *f* 430; 117 Vries. *f* 230; 128 ℔ Gelder. *f* 335; 127 ℔ n. b. Pools. *f* 403.

Rogge met goeden omgang werd voor de Archangel soorten *f* 3 meer besteed, overige in een doen; 120 ℔ Amerik. *f* 246; 118, 120 ℔ Arch. *f* 224, *f* 230; 118 ℔ dito *f* 222 Zaan; 117, 119 ℔ Petersb. *f* 217, *f* 223; 120 ℔ Munst. *f* 218; 122 ℔ Inlands. *f* 224; 142/3 dito *f* 208.

Garst meerder gevraagd; 106, 107, 108 ℔ Knobbe *f* 200, *f* 203, *f* 206; 110 ℔ Manh. *f* 235. — Boekweit onveranderd; 118 ℔ Holst. *f* 250; 118 ℔ Amersf. *f* 255.

Rotterdam, 23 Maart. Granen. Tarwe: Zeeuws., Vlaams. en Overm. weinig aangevoerd, puike schaarsch en gezocht, mindere onbegeerd; goede en puike *f* 11,30 à *f* 11,90; Mindere *f* 8,20 à *f* 11; Roode met weinig verandering aan gebruikers; 160, 161, 163 ℔ Hoogl. Kleefs, *f* 375, *f* 380, *f* 390; 160 ℔ dito *f* 370, *f* 373; 156, 160 ℔ Bovenl. [illegible] — Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams. prijshoudend *f* 6,25 à *f* 7,00; andere soorten zonder omgang. Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. 10 c. hooger; Winter *f* 6 à *f* 7,10; dito Zomer *f* 5,10 à *f* 6,50. Haver 10 c. hooger: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3,50 à *f* 4,70; dito Lange *f* 2,60 à *f* 3,70. Boekweit op 140 ℔: Noordbrab. *f* 247, *f* 250, *f* 255, *f* 258; Rijn *f* 250; Gorredijker *f* 255, Holst. *f* 246.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Maart.	Uren.	Wind- rigt.	Wind- kr.	Barom bij O.	Ther F.	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	*Aanmerking.*
			N. ℔						
22	2	zzw.	3.5	755.98	37.9	— 8.8	0.76	0.1	Zw. bewolkt.
	10	zo.	0.5	57.36	31.3	— 8.3	0.97	0	Helder.
23	8	ozo.	0.0	56.14	34.0	— 7.7	0.76	0	Zw. bewolkt.
	2	wnw.	0.0	55.25	43.0	— 8.8	0.68	0	idem.
	10	n.	0.0	55.61	37.8	— 1.8	0.89	0	Bew., nevelig.
24	8	no.	0.0	55.68	34.3	— 7.6	0.94	0.2	Zw. bew. mist.

AMSTERDAM 23 Maart 1857.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$63\frac{5}{8}$	$63\frac{3}{4}$	$63\frac{11}{16}$
dito dito	3 „	$76\frac{1}{4}$	$76\frac{5}{16}$	$76\frac{1}{4}$
dito dito	4 „	$95\frac{13}{16}$	$95\frac{7}{8}$	$95\frac{13}{16}$
Handelmaatschappij .	$4\frac{1}{2}$ „	$138\frac{1}{2}$	$139\frac{1}{2}$	
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en Co.*	5 „	$103\frac{3}{4}$	104	$103\frac{3}{4}$
Obligat. 1828 & 1829	5 „	$102\frac{7}{8}$		
Certifikat. 1831 & 1833	5 „	$92\frac{5}{8}$		
Certifikaten 1840 . . .	4 „	$84\frac{1}{4}$	$84\frac{3}{8}$	$84\frac{3}{8}$
Cert. bij *Stieglitz* . .	4 „	84	$84\frac{1}{8}$	$84\frac{1}{8}$
„ „ 1854.	5 „	$94\frac{1}{2}$		
„ „ 1855.	5 „	$96\frac{3}{16}$	$96\frac{1}{4}$	$96\frac{1}{4}$
dito Adm. te Lond.	$4\frac{1}{2}$ „	95		
POLEN.				
Obligatien.	4 pCt.	$77\frac{3}{4}$		
SPANJE.				
Obligatien	$1\frac{1}{4}$ pCt.	$24\frac{13}{16}$	$24\frac{7}{8}$	$24\frac{13}{16}$
dito	3 „	42	$42\frac{1}{8}$	
Binnenl. Schuld . . .	3 „	$38\frac{1}{4}$	$38\frac{5}{16}$	$38\frac{1}{4}$
Amortisable		$5\frac{3}{4}$		
Bewijzen Koepons . . .		$6\frac{1}{2}$		
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll en Co.*	4 pCt.	64		
Oblig. Metaliek . . .	5 „	$76\frac{1}{8}$	$76\frac{1}{4}$	$76\frac{1}{8}$
Oblig. N.	5 „	$86\frac{5}{8}$	$86\frac{3}{4}$	$86\frac{5}{8}$
dito dito Nat.	5 „	78	$78\frac{1}{4}$	$78\frac{3}{16}$
dito dito	$2\frac{1}{2}$ „	$37\frac{7}{8}$	$39\frac{1}{4}$	$39\frac{3}{16}$
BELGIË.				
Certifikaten	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$52\frac{1}{8}$		
Certifik. bij *Rotschild*	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$52\frac{1}{2}$		
dito dito	$4\frac{1}{2}$ „	92		
PORTUGAL.				
Obligatiën	3 pCt.	$44\frac{7}{8}$	45	$44\frac{15}{16}$
dito uitgestelde		$24\frac{15}{16}$		
AMERIKA.				
Venez. Oblig. 6 pCt., nu	$4\frac{1}{4}$ „	$34\frac{7}{8}$		
Grenada, Oblig. . . .	$3\frac{1}{4}$ „	$21\frac{11}{16}$	$21\frac{13}{16}$	
Mexiko, Obl. 1853 £ 100	3 „	$22\frac{3}{16}$	$22\frac{7}{16}$	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 71
van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Buitengewone vergadering der Provinciale Staten van Utrecht.

Zitting van Dingsdag 17 Maart.

Tegenwoordig zijn 37 leden; afwezig, met kennisgeving van verhindering, de HH. *Metelerkamp* en *H. Verloren*, zonder kennisgeving, de HH. *Munnicks v. Cleeff* en *v. Bel.*

De koninklijke besluiten houdende magtiging tot bijeenroeping dezer buitengewone vergadering gelezen zijnde, wordt zij door den Voorzitter in naam des Konings geopend.

Wordt hierop door den Voorzitter een Kommissie benoemd van vijf leden tot onderzoek der geloofsbrieven van den heer *de Kock*, tot lid der Staten verkozen, ter voorziening in de vakature ontstaan door het aftreden van den heer *Voortman*. Deze stukken in orde bevonden zijnde, adviseert de Komm. tot toelating van de heer *de Kock* als lid der vergadering, en legt het nieuwe lid, na door den griffier te zijn binnengeleid, in handen van den Voorz. de gevorderde eeden af.

Wordt gelezen een Koninkl. besluit tot uitsluiting van den polder Vliet uit het hoogheemraadschap van den Lekdijk benedendams en den Ysseldam.

Wordt op voorstel van den Voorzitter besloten de behandeling van het reglement voor genoemd hoogheemraadschap aan de orde te stellen op heden, na de pauze.

Wordt gelezen eene missive van ged. St. ten geleide van voorstellen tot wijziging der begrooting voor 1857. — Met de voorstellen gesteld in handen eener komm. bestaande uit de HH. *Ackersdijck*, *Jongeneel*, *Voorthuyzen Menso* en *H. Verloren.*

Wordt ter tafel gebragt een door den Voorzitter aan de vergad. gerigte missive, betrekking hebbende op de Mijdrechtsche droogmakerij, mededeelende beschouwingen van den minister van finantien ter zake de door de staten gepretendeerde uitkeering wegens die onderneming van het Rijk. — Wordt besloten deze stukken ter griffie te deponeren en te stellen in handen eener komm. bestaande uit de HH. *v. Asch v. Wijck*, *Cordes*, *de Heus*, *Boer* en *Broers.*

Wordt alsnu overgegaan tot de trekking der afdeelingen die tot hare voorzitters en ondervoorzitters verkiezen: de 1e de HH. *Kien* en *de Beaufort*, de 2e de HH. *v. Asch v. Wijck* en *v. Beeck Calkoen*, en de 3e de HH. *Cordes* en *Menso*, waarna de verg. gedurende 1/4 uurs geschorst wordt.

De werkzaamheden hervat zijnde, is aan de orde van behandeling het ontwerpreglement voor het bestuur en 't beheer van het Hoogheemraadschap van den Lekdijk benedendams en den IJsseldam, waarover de beraadslagingen in het algemeen geopend worden.

Niemand het woord verlangende wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling.

Art. 1 tot en met 6 worden zonder omvraag goedgekeurd.

Art. 7. Zij (dijkgraaf en hoogheemraden) moeten in de provincie Utrecht woonachtig zijn, en daarenboven in den ring van het hoogheemraadschap, ten tijde hunner benoeming en gedurende de twee laatst verloopene jaren vóór dezelve, in vollen eigendom bezitten en voortdurend blijven bezitten veertien bunders land, voor den vollen omslag van het Lekdijksgeld aangeslagen.

Het land moet niet bezwaard zijn met hypotheek, alleen met uitzondering van het verband wegens voogdij, curatele of beheer, hetzij voor bijzondere personen, hetzij wegens openbare betrekkingen of bijzondere instellingen.

Een zoon wordt geacht eigenaar te zijn geweest gedurende den tijd, dat zijne ouders of grootouders, van welke hij het land geërfd of bij overdragt verkregen heeft, daarvan den eigendom hebben bezeten.

De heer *Pabst* zegt, dat alle landen van dit kollegie denzelfden aanslag betalen, zoodat hij niet begrijpt, waartoe de laatste woorden der eerste alinea dienen; hij stelt voor die weg te laten.

De *Voorz.* merkt op, dat wel is waar alle landen gelijk betalen, maar dat de grens van het waterschap bij dit reglement is veranderd; men heeft nu ook er onder begrepen de uiterwaarden en die betalen geen Lekdijksgeld. Wordt nu de wijziging aangenomen, dan zal het gevolg zijn, dat iemand die 14 bunders uiterwaarden bezit en blijft bezitten, benoembaar is. Is dit het verlangen der vergadering? Spr. heeft er vrede mêe, maar hij meent haar toch op de gevolgen attent te moeten maken; het zou dan het vreemd verschijnsel opleveren, dat zij, die niet door den dijk gebaat worden, door het bezit van landen buiten den dijk tot het bestuur zouden kunnen geroepen worden.

De heer *Pabst* erkent, dat die opmerking gewigt heeft, maar meent juist, dat het van belang is, de menschen, die uiterwaarden bezitten, niet van het bestuur uit te sluiten. Iemand die 14 bunders uiterwaarden bezit, is een gegoed eigenaar, en is het waar, dat de landen achter den dijk belang hebben bij eene goede administratie van den dijk, de bezitters van uiterwaarden hebben ook veel belang bij den dijk. Spr. ziet er geen bezwaar in, den kring der bevoegden uit te breiden en men breidt dien niet te ver uit, als men die bevoegdheid geeft aan personen, die zooveel waarde aan land bezitten.

De heer *Menso* meent, dat het voorstel van den heer *Pabst* ingrijpt in de oekonomie van het reglement, de zaak op een geheel nieuw standpunt stelt, en er vele veranderingen uit zullen moeten voortvloeijen. Spr. wijst op verschillende bepalingen, waaruit blijkt, dat het reglement is uitgegaan van de mogelijkheid, dat er landen kunnen zijn, die niet zullen betalen, en al waren er voor het oogenblik geen landen, die niet het volle geld betaalden, dan zou hij er nog tegen zijn, het verband te verbreken.

De heer *Pabst* achtte de opmerking van den Voorzitter van belang, wijl die slaat op een' bestaanden toestand, terwijl hij meent dat die van den heer *Menso* betrekking heeft op eenen toestand die nog geboren moet worden en daarom thans minder te pas komt.

De heer *v. Asch v. Wijck* merkt op, dat in de Memorie van toelichting de opmerking gemaakt wordt, dat de bepalingen, die in het reglement voor den Lekdijk bovendams waren opgenomen in de artt. 7, 17 en 58, hier vervallen, omdat bij den Lekdijk benedendams alle landen gelijken omslag betalen. Nam men, zegt Spr., de meening van den heer *Menso* aan, dan zou men al die bepalingen, welke in het reglement voor den Lekdijk bovendams voorkomen, ook hier weder moeten worden opgenomen. Spr. geloofde, dat de opmerking van den heer *Pabst* juist was, doch de strekking die dat lid nu aan zijn vroeger gezegde geeft, meent hij dat verder gaat dan zijn eigen voornemen aanvankelijk was; hij meent dat het geopperde bezwaar zou kunnen worden weggenomen, door het woord „vollen" te laten vervallen.

De *Voorz.* gelooft dat dit ligt in de bedoeling van den heer *Pabst*, die de uiterwaarden ook eene stem zou willen geven; Spr. moet daartegen echter bij zijne vorige opmerking nog voegen, dat die strekking eene groote onbillijkheid zou daarstellen ten opzigte van de uiterwaarden in den Lekdijk bovendams, die uitgesloten zijn.

De heer *v. Asch v. Wijck* stelt alsnu voor het woord „vollen" te laten vervallen, waarop de beraadslagingen gesloten worden.

Het amendement van den heer *Pabst* wordt met 34 stemmen tegen die van den voorsteller en den heer *Vos* verworpen en dat van den heer *v. Asch v. Wijck* aangenomen met 29 stemmen tegen 6. Tegen hebben gestemd de heeren *Menso*, *Boer*, *H. Verloren*, *de Kock*, *Ackersdijck* en *Strick v. Linschoten.*

Art. 8, 9, 10 en 11 worden zonder hoofdelijke omvraag aangenomen.

Art. 12. De dijkgraaf en hoogheemraden worden benoemd voor den tijd van negen jaren.

De aftredenden zijn weder benoembaar.

De aftreding heeft plaats op den tweeden woensdag der maand Junij.

De heer *Pabst* meent dat in het reglement voor den Lekdijk bovendams eene andere maand, namelijk Julij is bepaald.

De heer *Wijers* meent, dat de heer *Pabst* zich heeft vergist en zijne aanmerking art. 64 betreft.

De heer *Pabst* antwoordt, dat in het aangenomen reglement staat, dat de aftreding plaats heeft op den 1. Woensdag in Julij en in dit reglement op den 2. Woensdag in Junij.

De heer *Menso* merkt op, dat in art. 64 wordt gesproken van de hoofd-ingelanden.

De *Voorzitter* merkt aan, dat in art. 12 van het reglement voor den Lekdijk benedendams sprake is van den dijkgraaf en de hoogheemraden en in art. 64 van de hoofdingelanden en hunne plaatsvervangers, Spr. vindt echter een verschil in het voorgedragene in art. 12 van dit reglement en van dat op den Lekdijk bovendams, dat hij echter nu niet in staat is te verduidelijken. Of de kommissie voor dat verschil eene reden heeft gehad, weet Spr. niet.

De heer *Menso* zegt dat het bij de vorige behandeling van het reglement zoo bepaald is, omdat men het niet wenschelijk achtte, beide verkiezingen op denzelfden dag te doen plaats hebben.

De heer *Pabst* zegt, dat in art. 12 staat op den 2. Woensdag in Junij en in art. 64, waar gesproken wordt van de hoofdingelanden, op den 2. Woensdag in de maand Junij, zoodat beiden op dien dag aftreden, terwijl in dat voor den Lekdijk bovendams de aftreding in art. 12 is gesteld op den 1. Woensdag in Junij en in art. 64 op den 1sten Woensdag in Julij, zoodat er in het laatste reglement verschil is omtrent de aftreding der Hoogheemraden en der Hoofd-Ingelanden; en dat vindt hij niet terug; en nu vraagt Spr. waar hier de fout is, of het goed is in het Reglement voor den Lekdijk bovendams en dan zal men het hier moeten veranderen, dan wel of het een drukfout daarin is.

De *Voorz.* zegt, dat men niet van hem kan vorderen, dat hij zoo voetstoots zal antwoorden, of de bepaling in het reglement voor den Lekdijk-bovendams, gelijk is aan die welke daarvan in het Provinciaal-blad is opgenomen, doch hoe dit zij, Spr. gelooft, dat de vergadering zich nu bezig houdt met het reglement voor den Lekdijk-benedendams, en men zich dus bepalen moet tot de vraag: of de regeling dier tijdstippen niet goed is gesteld gelijk zij zijn voorgedragen. Bovendien komt het Spr. voor, dat het hier meer geldt art. 64 dan art. 12, en dat zoo al bij art. 64 eene vergissing had plaats gehad, daaruit niet volgt, dat ook art. 12 behoort te worden gewijzigd.

De heer *Pabst* zegt de vergadering slechts op het verschil te hebben willen wijzen, waarop dit art. met de volgende tot en met 16 zonder omvraag wordt aangenomen.

Art. 17. Tot de verkiezingen van hoofd-ingelanden en hoofd-ingelanden plaatsvervangers zijn stemgeregtigde ingelanden alle personen, maatschappen en door de regering erkende zedelijke ligchamen, die in vollen eigendom, erfpacht of vruchtgebruik bezitten vijf bunders land, in den ring van het hoogheemraadschap gelegen en voor den vollen omslag aangeslagen.

De heer *v. Asch v. Wijck* meent, dat nu ook hierin „vollen" moet vervallen.

De heer *Lagerwey* tegen de wegvalling van het woord „vollen" gestemd hebbende, zou, indien men het dan toch wil, wenschen, dat men goed hollansch bezigde en zeide *in* en niet *voor* den omslag.

De *Voorz.* meent, dat het wegvallen van „vollen" die wijziging niet noodzakelijk maakt, en dat men zeer goed *voor* een omslag kan aangeslagen zijn. Hij herhaalt dus zijn voorstel, om het artikel met die weglating goed te keuren, waarmede de vergadering genoegen neemt.

Art. 18 wordt zonder omvraag goedgekeurd.

Art. 19. Stemgeregtigden stemmen voor elk distrikt, naarmate van de hoeveelheid land, welke hun in dat distrikt toebehoort, overeenkomstig de bepalingen van het voorgaande artikel.

De omschrijving der distrikten geschiedt bij een afzonderlijk reglement, door het kollegie van dijkgraaf en hoogheemraden onder goedkeuring van gedeputeerde Staten vast te stellen en telken 10 jaren te herzien. Daarbij wordt tevens de hoofdplaats voor elk distrikt aangewezen, benevens de rangorde waarin de distrikten voorkomen.

De heer *Pabst* zegt, dat er wel onderscheid schijnt gemaakt te zijn tusschen de woorden *in* en *voor*; in het reglement voor den Lekdijk bovendams staat, „stemmen *in* elk distrikt" en in dit „*voor* elk distrikt."

Den *Voorz.* komt het voor, dat daaraan wel dezelfde uitlegging mag gegeven worden; hij ziet echter geen bezwaar het woord *voor* te veranderen.

De heer *Bastert* meent, dat het niet onverschillig is te lezen „voor" of „in." Hij brengt dit in verband met artikel 30 daar leest men: „de verkiezing geschied te Jaarsveld in het dijkhuis." Heeft dat nu, vraagt Spr., betrekking op alle verkiezingen, zoodat niet wordt gestemd in de hoofdplaatsen van de distrikten? dan gelooft Spr. niet, dat het doelmatig is, „in" te gebruiken; maar wordt ook gestemd in de hoofdplaatsen der distrikten, dan zou hij er voor zijn „in" te bezigen.

De *Voorz.* meent, dat de vergelijking van art. 30 in beide reglementen genoegzaam doet zien het veranderd stelsel, namelijk dat in den Lekdijk benedendams alleen zal gestemd worden te Jaarsveld. Na de opmerking van den heer *Bastert*, welke Spr. meent dat beter zal behandeld worden bij art. 30, gelooft hij te moeten voorstellen, in ieder geval art. 19 ongewijzigd te laten, om niet te prejudicieeren omtrent de beslissing op art. 30.

Art. 19 wordt hierop zonder omvraag aangenomen.

Art. 20. Zij, die het vereischte getal bunders land, om stemgeregtigd te zijn, niet in hetzelfde distrikt, maar in meerdere distrikten verspreid, bezitten, zullen stemgeregtigd zijn in dat distrikt, waarin zij het grootste getal bunders bezitten, en zulks voor zoo vele stemmen als het gezamenlijk bedrag hunner in de verschillende distrikten gelegen landen hun regt zoude geven, indien zij allen in hetzelfde distrikt gelegen waren.

Den heer *Bastert* komt het voor, dat ook dit artikel eenigzins met het vorige in verband staat. Spr. hecht aan het woord, in de beteekenis dat men in de distrikten zelven stemt; hij geeft dus in overweging, dit artikel mede voorloopig aan te nemen.

Dit geschied zijnde, worden ook de artt. 21, tot en met 29 goedgekeurd.

Art. 30. De verkiezing geschiedt te Jaarsveld, hetzij in het dijkhuis, hetzij in het daartoe door het kollegie aan te wijzen lokaal. In buitengewone gevallen kan door den dijkgraaf eene andere plaats aangewezen worden.

De heer *Bastert* vraagt inlichtingen omtrent de reden, waarom dit artikel niet overeenstemt met dat in het reglement voor den Lekdijk bovendems; hij vindt in dit reglement eene gelijke strekking van distriktsgewijze verdeeling, in art. 30 evenwel is men daarvan afgeweken en heeft men de verkiezing bepaald tot het dijkhuis te Jaarsveld. In het algemeen zou Spr. het wenschelijk achten, dat men die bepaling behield, omdat, naarmate men de verkiezingen gemakkelijker maakt er meer gebruik van gemaakt zal worden.

De heer *v. Nooten* ondersteunt het door den heer *Bastert* gesprokene, waarop deze de overname van art. 30 uit het reglement voor den Lekdijk bovendams voorstelt.

De heer *v. Beeck Calkoen* herinnert zich dat art. 30 door de Komm. zoo is opgenomen, omdat men meende, dat bij de geografische gesteldheid van het

hoogheemraadschap het gemakkelijker was het Dijkhuis te Jaarsveld aan te wijzen, wijl dit het centraal punt is. Spr. is het echter eens met den voorsteller dat het wenschelijk is de verkiezingen zoo gemakkelijk mogelijk te maken, doch hij kent geene lokaliteit, waardoor dit hier beter bereikt zal worden.

De heer *Pabst* gelooft, dat men te veel het oog slaat op de verkiezingen voor de Staten en gemeentebesturen, daarbij zijn het alle inwoners die kiezen, maar hier stemmen de landeigenaren, die door de geheele provincie verspreid zijn en hun is het veel gemakkelijker steeds te gaan naar Jaarsveld dan telkens naar eene andere plaats; het is ook minder kostbaar, in het dijkhuis te Jaarsveld heeft men lokalen, die op andere plaatsen gehuurd en betaald moeten worden.

De heer *H. Verloren* ondersteunt het amendement; het komt hem bovendien voor, dat, als men slechts ééne plaats bepaalt, Jaarsveld in allen geval eene ongelukkige keuze is, zijnde een gehucht waar weinig kiezers wonen en gelegen aan de rivier, dus op de grens van het ressort, verwijderd van den grooten weg. Behalve de onkosten is men met de reis derwaarts veel tijd kwijt. Spr. meent, dat men meer plaatsen moet aanwijzen, en wil men dat niet, dan eene andere, b. v. Montfoort of Ysselstein, of men zal zien, dat er geene kiezers meer opkomen.

De heer *Story v. Blokland* zegt, dat het Dijkhuis in 't midden ligt en door alle kiezers in $2^1/_2$ uren kan bereikt worden.

De heer *Menso* ondersteunt het amendement om konsekwent te blijven.

De heer *Huydecoper* is van gevoelen, dat men hier minder op het toepassen van een beginsel moet letten, dan nagaan wat naar aanleiding der plaatselijke gesteldheid, mogelijk en wenschelijk kan geacht worden. Hij zoude alvorens zijne stem uit te brengen, gaarne van de leden die aldaar bekend zijn vernemen, of er geschikte hoofdplaatsen van distrikten zouden te vinden en of die dan langs goede wegen toegankelijk zullen zijn.

De heer *van Nooten* antwoordt hierop, dat tot het ressort behooren Ysselstein, met 1567 kontribuerende bunders, dat aldaar, even als te Montfoort, voor Willeskop en omstreken, men zeer goede lokalen vindt, en, in de gemeente Benschop, alwaar cirka 2380 bunders kontribueeren, ook voldoende lokaliteit voor de inlevering van stembriefjes wordt aangetroffen.

De beraadslagingen gesloten zijnde, wordt het amendement van den heer *Bastert* met 29 tegen 7 stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren: *Story v. Blokland*, *v. d. Poel*, *Cordes*, *Boer Broers*, *Pabst* en *Hoytema*.

Artt. 31, 32 en 33 worden zonder omvraag aangenomen.

Art. 34. Aan de stemgeregtigden wordt de oproepingsbrief door de zorg van het kollegie van dijkgraaf en hoogheemraden toegezonden.

De oproepingsbrief zal worden bezorgd, wanneer de stemgeregtigde woont binnen den ring aan zijne woonplaats, en wanneer hij buiten den ring woont, aan den binnen den ring met der woon gevestigden persoon, die ten dien einde door den stemgeregtigde aan het kollegie van dijkgraaf en hoogheemraden aangewezen zal zijn.

Den heer *Bastert* komt het voor, dat men bij de behandeling van dit regl. wel verbeteringen kan aanbrengen, die door de ondervinding omtrent het regl. voor bovendams blijken noodig te zijn. Het schijnt hem toe dat het wenschelijk ware te bepalen, dat eene lijst zal worden opgemaakt van de verkiesbare ingelanden; wordt dat niet bepaald, dan verkeeren vele ingelanden in de onzekerheid, wien zij kunnen kiezen, waardoor velen niet zullen stemmen. Immers het is niet zeker dat er in het vervolg aanbevelingen in de courant zullen gedaan worden en al worden die gedaan, wie zijn buiten de aanbevolenen nog verkiesbaar? Spr. stelt voor, na de eerste alinea in te voegen: „tevens ontvangen de „stemgeregtigde ingelanden eene lijst, bevattende de „namen der verkiesbare ingelanden in elk distrikt, „door de zorg van het kollegie opgemaakt."

De heer *v. Voorthuijsen* ondersteunt het amendement, daar hij ook die moeijelijkheid nog onlangs bij het bestuur van hoofdingelanden heeft ondervonden; doch geeft den voorsteller in bedenking of het niet beter was een lijst er bij te voegen met opgaaf van het getal bunders dat de ingelanden die meer dan 14 bunders hebben in het geheele waterschap bezitten.

De *Voorz.* merkt op dat in het voorgedragen amendement het een noch het ander voorkomt; Spr. gelooft dus, dat dit belang hierbij niet is voorzien. Spr. heeft echter deze bedenkingen tegen het voorstel: Indien men eene lijst verlangt van hen die verkiesbaar zijn, dan moet men de zekerheid hebben dat zij alle verkiesbaren bevat, en dat ook allen, die er op voorkomen verkiesbaar zijn; het Dijkbestuur kan fouten begaan, om die te voorkomen heeft men de lijsten van stemgeregtigden ter visie doen leggen, daartegen kan worden gereklameerd en zoo verkrijgen zij eene zekere authenticiteit. Wil men nu eene lijst van de verkiesbaren, waarop men evenzeer zou kunnen afgaan, dan zou die ook ter visie moeten liggen, want het Dijkbestuur zou er ter goeder trouw iemand af kunnen laten, omdat het meende, dat hij de bevoegdheid niet had, en nogtans zou het kunnen blijken, dat het wel het geval was en dan vraagt Spr. of men dan niet de kiezers zou misleiden, in plaats van het hun gemakkelijk te maken.

Den heer *v. Asch v. Wijck* komt het voor, dat het amendement in strijd is met het beginsel dat tot grondslag in het reglement voor den Lekdijk-Bovendams en in het onderhavige is aangenomen. Er is, zegt Spr., aangenomen, dat verkiesbaar zijn alle ingelanden, die eene bepaalde hoeveelheid bunders bezitten, zoodat het niet noodig is, dat de stemgeregtigden in een distrikt zich bij hunne keuze bepalen tot iemand, die juist in dat distrikt land bezit; in het amendement verlangt men echter alleen eene lijst van verkiesbaren in elk distrikt. Spr. gelooft dus vooreerst, dat het amendement zou moeten gewijzigd worden in dier voege, dat op de lijst zouden worden geplaatst alle ingelanden in het hoogheemraadschap, die verkiesbaar zijn. Men zou echter door zoodanige bepaling, zooals reeds is opgemerkt, op het bestuur groote verantwoordelijkheid laden en aan hetzelve eene taak opdragen, welke niet uitvoerbaar is, indien niet daarnevens nog andere bepalingen worden opgenomen. Er is, zegt Spr., om verkiesbaar te zijn, aangenomen, dat het land moet zijn onbezwaard, en hoe, vraagt hij, kan 't bestuur weten, dat het niet met hypotheek belast is; men moet den ouderdom van 23 jaren bereikt hebben, en alle ingelanden zouden dus verpligt zijn, hunne geboorte-akte over te leggen. Maar daarenboven is ook nog verkiesbaar een zoon of schoonzoon voor het land dat zijne moeder bezit; het bestuur zal dus, als het den naam eener vrouw vindt, in de eerste plaats moeten weten, of zij zonen heeft, en heeft zij er meer, dan zal ook het bestuur nog bekend moeten zijn met den naam van den zoon, dien de moeder tot de uitoefening van het stemregt zal aanwijzen. Want worden deze personen niet op de lijst geplaatst dan is de lijst niet volkomen. Spr. merkt nog op, dat op de lijsten van kiesbevoegden allen voorkomen die meer dan 5 bunders bezitten; dat de lijsten ter visie liggen en dus alle ingelanden in de gelegenheid zijn, die in te zien en daaruit hunne aanteekeningen te houden, en dat als men in de zaak zelve belang stelt, het toch niet te veel gevorderd is, dat men zich de moeite geve die lijsten te gaan inzien, waardoor men weten kan, wie verkiesbaar zijn.

De heer *Bastert* acht dit laatste niet juist. De ingelanden, zegt Spr., krijgen slechts de lijsten der stemgeregtigden in hun distrikt ter visie, maar ook ingelanden in andere distrikten zijn verkiesbaar, en daarvan kan men zich niet overtuigen; laat men het artikel onveranderd, dan ontbreekt de kennis, die de ingelanden noodig hebben, om met eenig sukses van hun stemregt gebruik te maken. Spr. gevoelt zeer goed de bezwaren tegen zijn amendement. Tegen het beginsel zelf echter is niet veel in 't midden gebragt en dat weegt bij hem het zwaarst, en hij gelooft aan de bedenkingen te gemoet te komen, door zijn amendement aldus te wijzigen „tevens zullen worden opgemaakt en rond„gezonden lijsten, bevattende de namen der inge„landen, die in den ring van het hoogheemraad„schap 14 bunders be„zitten in den omslag aangeslagen."

De *Voorz.* heeft dezelfde bedenkingen tegen het gewijzigd als tegen het oorspronkelijk amendement. De Loopikerwaard bevat 11 à 12000 bunders in den omslag aangeslagen en verdeeld over eene massa eigenaren; het bestuur nu zal de lijst maken, maar wie waarborgt, dat die goed is? Op het bestuur rust dus eene zware verantwoordelijkheid, want iemand, die niet op de lijst voorkomt, wordt door het bestuur van de verkiesbaarheid uitgesloten. Buitendien blijft nog het bezwaar, dat men geen waarborg heeft, of allen, die er op voorkomen, verkiesbaar zijn, want men weet niet of het land onbezwaard is en Spr. gelooft dus dat velen in plaats van den maatregel toe te juichen, zich daardoor gekrenkt zouden gevoelen. Wierd het voorstel aangenomen, dan zou Spr. het noodzakelijk achten, alle bepalingen op te nemen, die den waarborg kunnen geven, dat de lijst juist zou zijn.

De heer *Bastert* meent, dat de wijziging van zijn amendement aan dat bezwaar te gemoet komt, wijl er alleen wordt gesproken, dat de bundertallen worden opgegeven welke verschillende personen bezitten. Zijn er nog andere vereischten van verkiesbaarheid, dat, zegt Spr., moeten de ingelanden zelven weten, maar heeft men zulk eene lijst, dan heeft men ten minste eenig licht. Op het bestuur word geene verantwoordelijkheid geladen, want het is geen lijst van verkiesbaren, maar van ingelanden. Eene vergissing is mogelijk, maar toch zeer onwaarschijnlijk, daar de opgaven ontleend worden, aan de lijst die ter visie heeft gelegen.

De heer *Menso* ziet in het reglement voldoende waarborgen voor de juistheid der lijst, die men slechts behoeft af te schrijven uit de leggers door het kollegie opgemaakt, welke de beste waarborgen opleveren, daar zij de geldelijke belangen der ingelanden raken.

De heer *v. Asch v. Wijck* zegt, dat zoo hij he amendement wel begrepen heeft, daarbij niets verlangd wordt, dan eene lijst van namen van hen, die 14 bunders en meer bezitten. Uit hetgeen thans door den heer *Bastert* ter toelichting is gezegd, schijnt dat men op die lijst tevens wenscht vermeld te zien het getal bunders dat ieder bezit. Is dat zoo, dan geeft hij de vergadering in overweging, of men daartoe wel zou besluiten, om dat daardoor op het hoogheemraadschap de verpligting wordt gelegd, jaarlijks eene zeer belangrijke uitgave te doen; want dan zal die lijst bijna een boekdeel vormen, daar er minstens 1000 namen op zullen moeten voorkomen, waarbij nog komt, dat er dan ook 1000 exemplaren van moeten gedrukt worden. Hij meent dat men zulks niet in het reglement moet bepalen, maar aan het bestuur moet overlaten. Is er werkelijk behoefte aan zoodanige lijst, dan kan het bestuur die toch doen opmaken en rondzenden; doch schrijft het reglement het voor, dan is het ieder jaar verpligtend, en dan keert jaarlijks die uitgave terug, al mogt er ook later minder of geene behoefte meer aan zijn.

De heer *Bastert* zegt, dat die kosten zoo groot niet zouden zijn, terwijl hij bij eene vorige gelegenheid het getal stemgeregtigden op 400 heeft hooren schatten.

Het amendement van den heer *Bastert* wordt alsnu met 27 tegen 9 stemmen verworpen. Voor hebben gestemd de heeren: *Menso*, *Bastert*, *Harmsen*, *Jongeneel*, *v. Voorthuysen*, *Vos*, *de Geer van Oudegein*, *H. Verloren* en *Ackersdijck*.

Artt. 34 tot en met 63 worden zonder omvraag aangenomen.

Art. 64. De hoofd-ingelanden en de hoofd-ingelanden plaatsvervangers worden verkozen voor den tijd van zes jaren.

De aftredenden zijn weder verkiesbaar.

De aftreding heeft plaats op den tweeden woensdag der maand Junij.

De heer *v. Beek Calkoen* zegt, dat men nu is genaderd tot het artikel, waarover door den heer *Pabst* bij de behandeling van art. 12 gesproken is. De kommissie herinnert zich niet, dat hier met opzet is afgeweken van het bepaalde voor den Lekdijk bovendams; waarschijnlijk is het art. onveranderd uit het vorige koncept overgenomen; zij meent echter dat men het veilig eensluidend kan maken met het aangenomen artikel en dus de maand Julij kan stellen.

De Voorzitter zal zich niet verzetten tegen eene wijziging van art. 64, doch merkt op, dat hij ter griffie heeft laten nagaan de redaktie van dat artikel in het reglement voor den Lekdijk bovendams en hem is berigt, dat daarin eene fout is en Julij moet zijn Junij.

De heer *v. Asch v. Wijck* stelt voor Junij te veranderen in Julij.

De heer *v. Beek Calkoen* vraagt, of het niet zaak zou zijn, zich eerst te vergewissen of het werkelijk eene fout is; doet men het om eensluidendheid te verkrijgen, dan ware het toch zonderling, dat de vergadering zich regelde naar eene fout.

De heer *Kien* gelooft mede, dat het doelmatig is te stellen Julij. Spr. meent evenwel dat men 't artikel zou kunnen aanhouden tot men meerdere zekerheid had bekomen.

De *Voorz.* verklaart zich bereid het na te zien, als het amendement ondersteund wordt en in behandeling komt.

De heer *Ackersdijck* zal niet over het onderwerp zelf spreken, doch merkt op, dat de Vergadering reeds meermalen opmerkzaam is gemaakt op drukfeilen in officiëele uitgaven van hare besluiten. Zoo werd voor eenigen tijd iets bij besluit als geboden voorgesteld, dat juist verboden werd. Spr. dringt er dus ernstig op aan, dat de stukken, die van de Vergadering uitgaan, met meer zorg worden behandeld.

De *Voorz.* betreurt het te moeten erkennen, dat die opmerking juist is; de Vergadering zal het evenwel hem noch Gedep. Staten noch den griffier wijten; men werkt door de ambtenaren, op wie men vertrouwt, en Spr. geeft gaarne de verzekering, dat de ambtenaar, die bekwaam genoeg is, doch wiens slordigheid aanleiding heeft gegeven tot deze fouten, daarover ernstig zal worden onderhouden.

De heer *Menso* zegt, dat zoo in art. 64 van het reglement op den Lekdijk bovendams Junij moet staan, hij er voor is, dat men het ook hier behoude; de rede, die er tegen zou zijn, is alleen dat de verkiezing van Hoogheemraden niet zou zijn afgeloopen, als tot die der Hoofd-Ingelanden moet worden overgegaan; dat bezwaar kan wel van eenig gewigt zijn, doch Spr. acht het niet goed tweederlei beginsel aan te nemen.

De *Voorz.* meent de Vergadering in overweging te moeten geven art. 64 aan te houden, tot hij in staat is mede te deelen, hoe de bepaling in 't oorspronkelijke voorkomt.

De heer *v. Asch v. Wijck* ziet daartoe de noodzakelijkheid niet in. Als men overtuigd is, dat die bepaling eenige ongelegenheid kan veroorzaken, waarom, vraagt hij, zal men haar dan niet veranderen?

(*Vervolg hierna.*)

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.